

17.07.2013 г. / 18:23:24

Вяра

31.07 по еретическия, †18 юли по църковния календар - Св. мъченик Емилиян Доростолски. Св. мъченик Иакинт в Амастрида. Св. преподобни Памво

Страдание на свети мъченик Емилиян († 363 г.)

*Свети Емилиян
Доростолски.
Фрагмент от древна
миниатюра в Света
Гора-Атон*

При царуването на нечестивия Юлиан богоотстъпник било повдигнато жестоко гонение срещу християните, което подобно на вихър или буря смутило цялата вселена. До всички области и градове на цялата Римска империя била изпратена заповед, според която християните от двата пола и от всички възрасти, независимо към кое племе или народ принадлежали, се предавали без милост на различни мъки и жестока смърт. С

тази несправедлива заповед богоненавистният император нарушил правните закони и обагрил целия изток и запад с проливаната безпощадно християнска кръв, като пламтял от гняв и вражда срещу Христос и Неговите раби. Наред с другите жестоки управители, които той разпратил в различни области и градове да мъчат християните, в град Доростол (днешния български град Силистра) в областта Мизия той назначил безмилостен мъчител, на име Капитолин, губител на хора и служител на идолите. Като пристигнал в града, той отишъл първо в идолското капище, принесъл жертва на бесовете и се поклонил на бездушните идоли. На следващия ден излязъл на съдилището, което се намирало на площада, седнал на високия трон, гордо и застрашително за страх на християните и като обявил императорската заповед, започнал старателно да разпитва има ли в града противници на боговете и дали някой не се нарича християнин. Гражданите с клетва твърдели, че при тях в града няма нито един такъв, но всички се покланят на боговете и ежедневно им принасят жертви. Като чул това, управителят Капитолин много се зарадвал и поканил всички именити граждани при себе си на обяд, като казал:

- Тъй като виждам, че вие усърдно почитате отеческите богове, днес трябва заедно да хапнем, да пийнем и да се повеселим.

В този град имало един таен християнин, на име Емилиан, роб на един уважаван началник, езичник. По време на пиршеството на управителя с началниците, като използвал удобния момент, той влязъл, без никой да го види в идолското капище, като носел със себе си железен чук и започнал да удря идолите; той ги разбил на парчета, разрушил олтарите им, разпръснал жертвите им, счупил огромните светилници, които стояли пред идолите, и като опустошил всичко, като храбър воин, си тръгнал, като се радвал и тържествувал в

душата си. След него в капището влязъл някой от езичниците; като видял, че всичко е опустошено, той изпаднал в ужас и побързал да каже за това на управителя и на обядващите заедно с него граждани. Всички веднага се разтревожили, управителят изпаднал в ярост и заповядал да разследват кой е направил това. Изпратените побързали и скоро видели някакъв селянин, който идвал от полето и минавал покрай капището. Те го хванали и го завлекли при управителя, при което го биели като че ли е злодей; и много хора заедно с жреците вървели зад тях, при това, всички говорили за поругаването на своите богове и изпадали в ярост. А блаженият Емилиан, като видял това, помислил в себе си:

- Ако скрия делото си, каква полза ще имам от това? Само ще обременя съвестта си или заради мен ще убият невинен човек и пред Бога ще бъда убиец.

Като размислил така, той се обърнал към тези, които водели и биели селянина, и се опитал да ги спре, като викал силно:

- Пуснете този невинен човек! Хванете мен! Аз разбих и потъпках вашите бездушни богове!

Те оставили селянина, сграбчили с ярост свети Емилиан и с побой и оскърбления го повели към управителя. Управителят, като седнал на обичайното място в съда пред целия народ и като видял доведения при него Емилиан, попитал гражданите:

- Кой е този?

Гражданите отговорили:

- Това е злодеят, който разби боговете и потъпка жертвите.

Управителят, като се преизпълнил с гняв, се обърнал с упрек към гражданите:

- А вие казахте по-рано, че във вашия град няма нито един

противник на боговете. Ето, благодарение на вашето нехайство, се намери такъв. За тази вина вие ще внесете в царската хазна един литър злато.

Като казал това на гражданите, той се обърна към Емилиан и гневно започнал да го разпитва:

- Кажи ни, нечестивецо, как се казваш?

Доблестният Христов воин отговорил:

- Аз съм християнин.

Управителят, като се разгневил още повече, казал:

- Кажи ни името си, мерзавецо!

Мъченикът отговорил:

- Родителите ми са ме нарекли Емилиан, а Христос, истинният Бог, ме удостои да стана и да се наричам християнин.

Управителят попитал:

- Кажи, нечестивецо, кой те научи да нанесеш такова оскърбление на безсмъртните богове?

Христовият раб отвърнал:

- Бог и душата ми ми заповядаха да разруша бездушните истукани, които вие наричате богове, за да видят всички, че те са бездушни, глухи и неми, че в тях няма разум, но че те са камък и дърво, което не чувства нищо. Знай, че не съм оскърбил истинния Бог, Който е сътворил всичко, а оскърбих вашите лъжливи богове, които нищо не са сътворили, но самите те са направени от вас. И аз ги хвърлих на земята, за да загинат завинаги!

Управителят казал:

- Ти сам ли изпочупи боговете или имаше още някой с тебе?

Светецът отговорил:

- Аз сам, с помощта на моя Христос, стрих на прах вашите идоли и стъпках с краката си жертвите и светилниците им. И нито един от тях не можа да ми отмъсти за обидата, дори не можа да избяга от ръцете ми, тъй като те са безсилни и безчувствени. Такива сте и вие, които ги правите, и всички, които се надявате на тях.

Разярен, управителят заповядал да съблекат Христовия раб, за да го бият. Докато сваляли дрехите от тялото на мъченика, управителят му казал:

- Кажи ни, окаянико, кой те научи да счупиш боговете?

Светецът отговорил:

- Вече ти казах по-рано и пак ще кажа, че никой друг, а само Бог и душата ми ми заповядаха да направя това.

Тогава управителят заповядал на слугите:

- Разголете го и го бийте по-силно, за да разбере, че дързостта му няма да му помогне и никой няма да го избави от ръцете ми!

И започнали да го бият жестоко.

Когато вече го пребили от бой, така че земята се обагрила от кръв, управителят попитал светеца:

- Кажи, нещастнико, кой те научи да извършиш това злодеяние?

А мъченикът, докато го биели, отговорил:

- Казах ти, че Бог и моята душа ми заповядаха да направя това, а ти все не ми вярваш. Освен това аз не съм направил зло, а добро, защото посрамах беса и прославих Бога.

Управителят казал на слугите:

- Обърнете го и го удряйте по корема и гърдите! Той е горд и не се подчинява на императорските закони.

Дълго и безпощадно били мъченика. После управителят заповядал да престанат да бият светеца и го попитал:

- Роб ли си, или си свободен?

- Роб съм на градоначалника - отговорил светецът.

Тогава управителят се разгневил на градоначалника - господаря на Емилиан, за това, че държи при себе си такъв роб - противник на боговете и непокорен на царската заповед. Наказал го да заплати глоба, като внесе в царската хазна един литър сребро, а мъченика осъдил на изгаряне. Веднага слуги и множество народ хванали светеца и го повели вън от града.

После запалили огромен огън на брега на река Дунав и хвърлили в него мъченика. Огненият пламък обкръжавал светеца, но не го докосвал. После се разпространил в кръг на голямо разстояние и изгорил всички неверници, до които достигнал, някои силно обгорил, а други едва успели да избягат. Тайните християни, които били сред народа, не получили никаква вреда от огъня, въпреки че пламъкът достигал и до тях. Светецът стоял в огъня, с лице на изток, като се оградил с кръстния знак и благославял Бога. Като се помолил, колкото искал, той казал:

- Господи Иисусе Христе, приеми духа ми!

С тези думи той легнал и починал в Господа, когато огънят вече угасвал. Тялото му ни най-малко не било повредено от

огъня, дори косата му не се запалила. Тези от гражданите, които били тайни християни, отишли при жената на управителя, също изповядваща тайно християнската вяра, разказали ѝ всичко за светеца и я убедили да измоли от мъжа си запазеното по чудесен начин от огъня тяло на мъченика, за да го погребат. Тя помолила мъжа си и той разрешил безпрепятствено да вземе тялото на светеца. Верните го взели, повили го с погребален саван с аромати и го погребали с чест на едно място, наречено Гизидина, намиращо се на три поприща от града. Светият мъченик Емилиан пострадал заради Христа от управителя Капитолин на осемнадесети юли, петък, при царуването над римляните и гърците на Юлиан Отстъпник, а над нас - на нашия Владика Иисус Христос, на Когото, заедно с Отца и Светия Дух, се отдава чест и слава, сега и във вечни векове. Амин.

Тропарь мученика Емилиана

глас 4

Мученик Твой, Господи, Емилиан/ во страдании своем венец прият нетленный от Тебе, Бога нашего,/ имеяй бо крепость Твою,/ мучителей низложи,/ сокруши и демонов немощныя дерзости. / Того молитвами// спаси души наша.

(Перевод: Мученик Твой, Господи, Емилиан подвигом своим венец нетленный получил от Тебя, Бога нашего; ибо он, имея силу Твою, мучителей низложил, сокрушил и демонов немощные дерзости. По молитвам его, Христе Боже, спаси души наши.)

Кондак, глас 3:

Божественною ревностию распалаемь, огня сослужащаго не устрасился еси, возшед небоязненно волею, возгнещаемым огнем всесожжегся, и Владыце яко жертва принеслся еси

мучениче, славне Емилиане. Христа Бога моли, даровати нам велию милость.

(Разпалван от божествена ревност, не си се уплашил от служителите на огъня, но безстрашно отишъл при разпалващите огън, си изгорил себе си и си се принесъл като жертва на Владиката, славни мъчениче Емилиане: моли Христа Бога да ни дари велика милост.)

Житие на преподобния наш отец Памво († ок. 373 г.)

Преподобният Памво преживял до дълбока старост като постник в пустинята до Нитрийската планина в Египет. За неговия добродетелен, богоугоден и свят живот разказват много велики отци, както ще стане ясно от по-нататъшното повествование, събрано от различни източници. Най-напред преподобният Антоний Велики казал за него, че със страх Божий (с който бил преизпълнен Памво) той вселил в себе си Божия Дух. Преподобният Пимен казал:

- Три неща видяхме в отец Памво: ежедневен пост, мълчание и ръкоделие.

Преподобният Теодор Студит дава следното свидетелство за същия блажен отец: “да облажим Памво с деяние и слово, защото стои високо”. А Сократ Схоластик пише за него, че в началото на своето монашество той, бидейки неграмотен, отишъл при един от братята, за да научи от него Давидовите псалми. Като чул в самото начало първия стих на тридесет и осми псалом, а именно: “Ще пазя пътищата си, за да не сгреша с езика си”, той не пожелал да чуе други стихове, а си тръгнал с думите:

- Стига ми само този стих, ако се науча да го изпълнявам на дело.

И повече не се върнал при учителя си.

След шест месеца учителят му го видял някъде и го попитал:

- Защо от толкова време не идваш при мене?

Памво отговорил:

- Още не съм се научил да изпълнявам на дело този стих.

- По-късно, след като изминали много години, един от познатите отци го попитал:

- Брате, научи ли вече онзи стих?

Памво отговорил:

- Деветнадесет години се учих, без да преставам, и едва привикнах да изпълнявам на дело това, което той учи.

Макар че свети Памво отначало бил неграмотен, по-късно той бил умъдрен от Бога и добре знаел Свещеното Писание, дори станал умел учител и за другите (както пише за него Паладий). Неговите ученици били четирима братя: Диоскор, Амоний, Евсевий и Евтимий.

Тяхната слава се носела из Египет, те били наречени велики и били споменати в житието на свети Иоан Златоуст. Първият от тях, Диоскор, станал по-късно Ермополски епископ. Това не е онзи Диоскор, който бил еретик и бил проклет от светите отци на Четвъртия Вселенски събор, а друг, със същото име, живял по-рано. Освен него и честният Драконтий, споменат в житието на преподобни Иларион Велики, епископ и Христов изповедник, изпратен на заточение от арианите, в младостта си също бил ученик на блажения Памво. Учител на всички тези ученици бил Памво.

Заедно с многото си други велики добродетели преподобният се отличавал и със свършеното си презрение към златото и среброто. Когато света Мелания римлянка, която заради Христа раздала навсякъде цялото си богато имущество на нуждаещите се, пристигнала в Александрия, като чула за свети Памво, отишла при него заедно с александрийския презвитер Исидор. Тя донесла със себе си триста литра сребро и моела Памво да вземе колкото иска от донесеното сребро. Но той дори не погледнал към него и не престанал да се занимава с ръкоделието си (той плетял рогозки), а само ѝ отговорил:

- Да те възнагради Господ за усърдието, което имаш към Него.

Когато тя настойчиво продължавала да го моли да вземе поне малко, преподобният казал на прислужващия му брат:

- Вземи внимателно каквото ти дават и го занеси и раздай на братята в Либия и на островите. Те много бедстват, тъй като земята при тях е неплодна. А на братята от египетските манастири не давай нищо, тъй като земята при тях е плодородна и могат да имат изобилие от блага от труда си.

Тогава блажената Мелания дала на този брат всичкото

сребро, което носела, за да го раздаде на бедните, и казала на преподобния Памво:

- Отче, забележи колко сребро давам: триста литра.

А той отговорил:

- Дъще! Бог, на Когото си донесла среброто, не те пита колко сребро си донесла. Нима Този, Който е претеглил на теглилка планините и на везни - хълмовете, не знае колко тежи твоето сребро? Ако даваше среброто на мен, разбира се, че би ми казала колко сребро ми даваш, а ти го даваш на Бога, Който не презрял и двете лепти на вдовицата, но ги приел по-охотно от много богатства. Така че, мълчи и не тръби пред себе си!

Веднъж при преподобния Памво дошъл отец Пиор и донесъл неголямо парче корав хляб. На въпроса на Памво:

- Отче, защо носиш хляб със себе си?

Пиор отговорил:

- За да не те притеснявам (тоест, за да не те лиша от твоя хляб, а да ям моя).

След няколко дни преподобният Памво отишъл при отец Пиор, като взел със себе си парче от своя корав хляб, което предварително бил накиснал във вода. Като видял това, Пиор запитал:

- Отче, защо си донесъл накиснат хляб?

Той отговорил:

- За да не те притеснявам не само с хляба, но и с водата.

Веднъж, свети Атанасий Александрийски помолил отец Памво да отиде при него в Александрия. По пътя старецът и придружаващите го братя видели седнали миряни, които не

обръщали внимание на минаващите покрай тях монаси. Памво казал на тези миряни:

- Станете и с уважение поздравете монасите, за да получите от тях благословение. Те често беседват с Бога и устата им са свещени.

След това, като влезли в града, той видял една блудница, която се била разсъблякла, за да съблазнява хората. Старецът заплакал. Тогава братята го попитали:

- Отче, защо плачеш?

Той отговорил:

- Плача по две причини: за гибелта на душата на тази жена и за това, че не полагам толкова грижи за душата си, колкото тя полага за тялото си. Тя се е разкрасила така, за да угоди на хората, а аз не се грижа да украся моята душа така, че тя да стане угодна на Бога.

Като бил постоянно преизпълнен с умиление, преподобният Памво никога не се смеел, никога на лицето му нямало дори и усмивка. Веднъж бесовете поискали да го заставят да се засмее. Те завързали едно перо с връвчица и го повлекли пред очите му като някакъв тежък товар, като си говорели и викали един на друг:

- Помогнете! Помогнете!

Като видял това, отец Памво се разсмял. Тогава бесовете се зарадвали и закрещели:

- Ето, накрая Памво се засмя!

А той възразил:

- Аз не се смях, а се присмях над вашата немощ. Едно перо не можете да повдигнете!

Посрамени, бесовете избягали.

Учениците му разказват за него и това, че той бил много внимателен при разговор и разсъдителен в отговорите. Когато го питали за нещо от божественото Писание или за някоя работа, той не отговарял веднага, а отначало дълго мълчал и размислял вътре в себе си, а след това често казвал:

- Не знам какво да отговоря на този въпрос.

И едва след три дни или три седмици, а понякога и след три месеца, давал отговор на въпроса. Отговорите му били справедливи и много полезни, тъй като се влагали в разума му от Божиата благодат. Затова всички приемали със страх думите от устата му, като от Божиите уста. Бог говорел с неговите уста.

По времето, когато живял преподобният, в египетските земи живеели двама родни братя - Паисий и Исаия, деца на богати родители. Баща им бил известен търговец, който пътувал със скъпи товари чак до Испания. Като разделили помежду си голямото богатство, останало след смъртта на родителите им, те си казали един на друг:

- Какъв живот да изберем? Ако се занимаваме с търговия, както нашия баща, кой знае кому ще се паднат след смъртта ни плодовете от нашия труд? Освен това ще трябва постоянно да се страхуваме да не изпаднем в някаква беда: разбойници, корабокрушения. По-добре да изберем монашеския живот и да вложим бащиния имот в небесната съкровищница. Като направим така и душите си ще спасим.

След като се посъветвали така и двамата се отрекли от света. Единият веднага раздал своята част от наследството на бедните, църквите и манастирите и като не оставил нищо за себе си, отишъл в пустинята и там се научил на някакъв

дребен занаят, с помощта на който се изхранвал от труда на ръцете си. И живеел сам богоугодно, като усърдно постел и се трудел. А другият си построил малък манастир недалеч от едно населено място и като приел при себе си няколко братя, давал подслон на странниците и хранел бедните. Като построил странноприемница и болница, давал подслон на всички идващи и с голямо усърдие прислужвал на болните, а в съботните и неделните дни устройвал по две, три или четири трапези за бедните. Като поживели по този начин няколко години и двамата братя се представили в Господа. След смъртта им много братя започнали да беседват за тях. Едни хвалели повече този, който веднага раздал имота си и отишъл в пустинята да се упражнява в безмълвие, а други давали предпочитание на другия брат, който с имота си дълго време служел на странниците, бедните и болните. Като не отстъпвали дълго време един на друг в този спор, братята отишли да попитат за това преподобния отец Памво, като искали да узнаят животът на кого от братята е по-угоден на Бога и кой от тях ще получи по-голяма награда. Преподобният Памво отговорил на въпроса им така:

- И двамата са свършени пред Бога. Този, който приемал странници, се уподобил на праведния Авраам, а пустинникът - на свети пророк Илия. И двамата еднакво са угодили на Бога.

Братята все пак не се съгласявали и спорели един с друг. Едните, като хвалели повече пустинника, казвали:

- Той е изпълнил евангелската заповед: продай имота си и го раздай на бедните, и като взел кръста си, е последвал Христа, търпейки всеки ден глад и жажда. А другият брат, макар и да е служел на бедните, все пак и самият той се е ползвал от имота си, ял е и пил със странниците, обядвал е с болните.

А противниците възразявали, като казвали, че и този, който обичал странниците, е изпълнил Христовото слово, казано в

Евангелието: “не дойде, за да Му служат, но да послужи” на другите. Та нали той послужил на мнозина, като излизал всеки ден на оживения път и търсел странници, просяци, болни и бедни и ги водел в дома си, където давал покой на всички. И ако за една чаша вода, подадена на жадния, е обещана награда от Бога, то каква награда би получил братът, който приемал странници, задоволявал нуждите на безброй жадни и гладни и служел на всеки болен като на Христос.

Виждайки такова разногласие между братята, преподобният Памво им казал:

- Почакайте малко, братя, докато получа известие от Бога. Тогава ще ви кажа.

След няколко дни братята отново отишли при него за отговор на своя въпрос. Тогава старецът им казал:

- Пред Бога ви казвам, че видях и двамата братя (Паисий и Илия) да стоят заедно в рая.

Като чули това, всички братя се успокоили и прославили Бога.

След това откровение, което преподобният получил за двамата братя, на всички им станало ясно каква велика благодат има той от Бога, щом се удостоил преди смъртта да види райското блаженство. И самият той бил подобен на райските жители вследствие на това, че ги е видял, а още повече, вследствие на изобилната Божия благодат, обитаваща в него. Още в тленно тяло и живеейки сред хората, той вече носел на лицето си печата на райското нетление, бил светъл не само с душа, но и с тяло, и лицето му сияело със слава, както някога лицето на свети пророк Мойсей. Затова в житията на светите отци се разказва следното. Три години преподобният се молел на Бога:

- Господи, моля Те, не ме прославяй на земята!

А Бог, Който прославя Своите угодници, така го прославил, че от славата, която имал, братята не смеели да гледат към лицето му. Така светецът бил прославен на земята в тялото си преди прославянето си на небето. А когато, след седемдесетата година от живота му, настъпило времето на неговата блажена кончина, той казал на стоящите около него братя:

- От времето, когато се заселих в тази пустиня, построих си килия и живея в нея, не е имало нито един ден, в който да не съм работил нещо с ръцете си до умора. Не помня също някога да съм ял хляб, даден ми от някого, но винаги - изработен с труда на моите ръце. И от устата ми не е излизала такава дума, за която сега да се налага със срам да се разкайвам. Въпреки това аз отивам при Господа така, като че ли и не съм започвал да живея богоугодно и по монашески.

С тези думи той предал своята честна и свята душа в Божиите ръце, без да страда от никаква телесна болест. Такива били животът и кончината на този Божий угодник, чиито свети молитви да ни помогнат и на нас да се научим на богоугоден живот и да получим добър край по милосърдието на нашия Господ Иисус Христос, на Когото с Отца и Светия Дух се отдава чест и слава, сега и винаги, и във вечни векове. Амин.

Тропарь преподобному Памве, пустыннику Египетскому
глас 5

В пустыни живый в толстинных и многошвенных твоих ризах,/ и без тщеславия и мятежа внутрь поя Богови,/ и человека деяния собою прообразовав в наказание, отче Памво,/ моли Христа Бога,/ да спасет души наша.

(Перевод: В пустыне живущий в хощовых залащенных одеждах, и без тщеславия и внутренней суеты воспевая молитвы Богу, и явив собой образ человеческих добродетелей в научение, отче Памво, моли Христа Бога, да спасет души наши.)

Кондак преподобному Памве, пустыннику Египетскому
глас 5

Мира сего учение отрину,/ и, в сердца смирением
сподобився Богу угодити,/ кичения ненавидение стяжа,/ тем и
ученика своего о страхе Божии обличи,/ и наказа без
ликования умоляти Бога,/ истинного смирения, Христовы
нищеты подражателю,/ пустынная красото, отче наш Памво,/
не престай моля о чтущих тя.

*(Перевод: Отвергнув учение этого мира и смирением
сердца удостоившись угодить Богу, обрел ты отвращение к
гордости, этим и ученика своего вразумил о страхе Божиим,
и научил в уединении умолять Бога, истинного смирения,
нищеты Христовой подражатель, пустынная красота, отче
наш Памво, не переставай молиться о почитающих тебя.)*

Страдание на свети мѣченик Иакинѣ († IV в.)

Този свети мѣченик произхождал от благочестивите родители Теоклит и Теопила. Той се родил по времето, когато църквата в град Амастрида била управлявана от епископ Ираклий и получил името си от явил се ангел. Като бил на три години, той, като призовавал Христовото име, възкресил едно умряло момче, което след това се подвизавало заедно с него и се усъвършенствало в добродетелите. Като достигнал старост и като извършил множество чудеса, веднъж той видял как

неразумни идолослужители се покланят на едно кухо брястово дърво. Той отишъл и отсякъл това дърво. Заради това го хванали и го завели в град Амастрида при управителя на областта Кавстрисий, по заповед на когото първо жестоко го пребили, при което му избили всички зъби, после, като го вързали с въже, го влачили по земята и накрая го заключили в тъмница, където той предал духа си на Бога.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}